

Konst- och Bruksglasföreningen

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2019

Styrelsen under det gångna året:

Börje Pihlqvist, *ordförande*

Björn Lundgren, *sekreterare*

Veine Franzén

Dick Söderlund

Lilian Hult, *kassör*

Ulla Stenberg

Ingegård Hillman

Styrelsen har under året haft 7 ordinarie styrelsemöten:

09 januari, 20 februari, 21 mars, 29 maj, 8 augusti, 8 oktober och 2 december.

Helkväll med Micke Johansson på Pukeberg i Nybro 1 februari 2019

Väl framme på restaurang **Café Hos Oss**, inledde vi kvällen med mingel och småprat.

Därefter började **Micke** sin story kring **Här är mitt liv**.

Micke, född och uppvuxen i **Flerohopp** sökte sig till **Glasskolan i Orrefors** dit han varje morgon färdades med moped så länge vädret tillät.

Efter två års tid blev han av hyttmästare

Där stannade Micke i femton år tills han en dag fick ett gott råd av **Ulrika Hydman Vallien**

"Du skall till USA och utbilda dig pojk" sa hon "för här kan de alls icke så mycket som framtiden kräver"

Ulrika till honom stipendium ordnade och över there han sina specialkunskaper fick.

Sedan blev det fyra år på **Pukeberg** tills egen hyttan i **Örsjö** i framtiden blev hans värv.

Om detta som förhistoria nu en komprimerad glasshow vi fick, inte minst hur han som världsunik dubbelariel blåsa kan.

Därutöver fick vi hans teknik beundra i hur en ariel/graal kan komma till.

När vi dessutom fått veta att han mer pengar på egna produkter i högprissegment tjäna kan då väcker det applåder från gemene man/hen

Efter detta serverades en utsökt måltid understödd av lottdragning med högsta vinst från en vacker rödskimrande vas, blåst och införskaffad av föreningen i samband med vårt besök i **Bergdala** oktober 2018. Därutöver fanns varierande vinster att hämta enskilt skänkta av föreningens styrelsemedlemmar.

Den lyckliga vinnaren av trofén blev **Ingrid Andersson, Växjö** som vi alla hjärtligt gratulerar.

Efter kaffe med dopp och glasprat därtill drog vi med vältempererad buss till vår slutstation och övriga med egen bil till sina respektive destinationer.

Årsmöte i Växjö 6 april 2019

Ett årsmöte i mosaikens tecken

Vi hade glädjen att välkomna vår stipendiat för 2018 **Jonas Joannou** bördig från Nybro.

Efter sina snart avslutade studier på Konstfack söker han sig tillbaka till sina rötter vilket vi välkomnar mycket!

Jonas fick som andra stipendiat äran att ta emot den nya och "förstorade" stipendiesumman om **20 000 kronor** tack vare sponsring av **Sparbankstiftelsen Eken** och **Orrefors Kosta Boda AB** om **5 000 kronor** vardera.

Efter Jonas presentation av sig och sina för- och framtida gärningar var det dags för dagens huvudnummer "**Kosta mosaik – glas uppåt väggarna**" med **Samuel Palmblad** från **Kulturparken Småland**. Samuel gjorde en i bild och ord berättande framställning av denna konst som i olika förekomster pryder väggar i offentliga och privata hem-och anläggningar i Sverige och utomlands.

Kosta Boda tillverkade Glasmosaik fram till början av 1990-talet. Glasmosaik värd att beundra:

Stadshuset i Stockholm, Valhallabadet i Göteborg med flera platser som återfinns i Samuels bok som fanns till försäljning med till synes strykande åtgång.

"Studio-Glasrunda" 25 maj 2019

Dagens första resmål var **Transjö Glashytta**. Här mötte oss **Jan Erik Ritzman** en av ägarna sedan början 80-talet. Jan Erik berättade om sin och glasbrukets historia. Jan Eriks förvärvade kunskaper i glas och glastillverkning vill han tillskriva den gamle mästaren **Bengt Heintze** vid **Kosta Glasbruk**. Efter denna inlärningsperiod startades, efter ett antal turer, **Transjö Hytta** tillsammans med kollegan **Sven Åke Carlsson**.

Jan Erik har utöver arbete på hemmaplan vidarefört sina erfarenheter till intresserade i andra länder som USA och Japan och Europa. Detta har medverkat till en återkoppling av praktiserande glasblåsare till bruket, i början några veckor därefter en limiterad period av 3 år. När inte denna begränsning kunde uppfyllas blev resultatet att det f n finns två glasblåsare i hyttan som stannat i 12 år. Vi fick förmånen att bekanta oss med 4 av dem i hyttan; en dansk, en norrman, en österrikare och en amerikan.

Nästa resmål var **Ekenässjöns Industrimuseum i Ekenässjön**, en ort strax norr om Vetlanda.

Efter en välsmakande fika fick vi en trehövdad guidning i 3 museer i ett:

1 Industrimuseum, 1 Nostalgimuseum samt 1 Musikmuseum.

Våra förväntningar på att finna glas i denna museivärld var lika med noll. Men ack vad vi bedrog oss.

Det visade sig att hela samhället emanerade från ett glasbruk under namnet **Ekenäs Glasbruk** sedan 1920-talet. Dess glansperiod var 1922 till 1972 varefter bruket succesivt avvecklades.

Efter Ekenässjön intogs, efter kort busstur, en middag i naturskön miljö på **Ullinge Vårdshus** varefter färden fortsatte till **Bodafors** och något där som gick under namnet **Kulturgatan**.

Vi hade fått förmånen att kunna avlyssna projektet **Stiftelsen Lehmans verkstad** av de båda företrädarna **Mikael Löfström** och **Leif Burman** som på ett inlevelsefullt sätt kunde berätta om det gedigna program som tar sin början **fr o m den 15 juni 2019**.

Det hittills populäraste besöksmålet i Bodafors är **Röda Längan Bageri och Café** Inte att förglömma **Intarsiaverkstaden**, där allt är sig likt sedan 1926, samt **Bokhandeln!**

Som sista besök för dagen blev **Persson & Persson** i **Ösjöbol** – där unga konstnärsparet **Elin** och **Morgan Persson** hittat sin plats.

Båda har ambitioner att vara ett attraktivt besöksmål genom sin shop och demonstrationer/försäljning av återbrukat glas vilket i en allt mer miljömedveten värld skapar kundkontakter och affärer.

Stockholmsresa 21-22 september 2019

Mycket trevligt att resan, trots lite dålig upplutning, kunde förverkligas. Totalt var vi 22 "glasmänniskor" som antrände den något mindre bussen. Ytterligare fyra anslöt i Stockholm. Efter dryga två timmar blev det bussfika mitt emot **Brahehus** vid **Gränna**. Därefter mot **Nyköpingsbro** och **Rasta Vårdshus** där vi avnjöt en god fisklunch på sej.

Vi anlände till Stockholm i relativt god tid och kunde sträcka på benen innan vi 16.00 släpptes in i **Schefflerska Palatset**, även kallat **Spökslottet**.

En Malmgård från 1700-talet, som inhyser Stockholms universitets konstsamlingar.

Schefflerska ägs och drivs av universitetet och är endast öppet för bokade gruppbesök.

Palatset innehåller även **Agnes Hellners** helt unika samling av **Orreforsglas**.

Ca 700 bitar från tiden 1913 till 1983. Denna samling var ju vårt egentliga mål på Spökslottet.

Allt Hellners glas finns ju inte framme, utan man har koncentrerat sig på att visa de "bästa bitarna".

Vi hade en mycket kunnig och trevlig guide – **Cecilia Gottfridsson!!**

Agnes Hellners far var Konsul Johan Ekman som köpte Orrefors 1913 då han ville komma över de stora skogarna som tillhörde bruket. Han fick, utan att egentligen vilja det, ett glasbruk "på halsen".

Orrefors hade grundats 1898 av Erik Leonard Widlund.

Efter denna fantastiska förevisning av svensk glaskonst under dess riktiga storhetstid for vi till **Hotel Riddargatan** och checkade in. Efter snabb vila återförenades vi 19.30 för en kort promenad ner till **Restaurang Grodan** på **Grev Turegatan**.

Blev en trevlig mat- och pratkväll innan vi något trötta återvände till hotellet.

Micke och bussen plockade upp oss för en kortare tur till **Nationalmuseum**. Vi släpptes in klockan 11 och togs emot av en mycket trevlig **spanskfödd guide** som nu jobbade på Nationalmuseum och doktorerade i Konstvetenskap. Ny teknik gjorde att vi i våra hörlurar kunde känna som om var och en av oss hade guiden vid sidan av oss. Fantastiskt! Vi fick under den timslånga rundvandringen genom salar och våningar veta det mesta om den stora ombyggnaden/förvandlingen som Nationalmuseum genomgått, inte minst tekniskt.

Efter lunchen på Nationalmuseet fick vi ett par timmar för oss själva. Flera av oss koncentrerade sig på Modern Formgivning där glas- och konsthantverk är en del. I caféet hänger den stora lampkronan som blåstes på Boda under ledning av Matti Klenell och Monika Backström, bland andra formgivare och blåsare. Vi lämnade Nationalmuseum och Stockholm 16.30 för en lång dags färd mot natt. Efter några timmar var det dock dags för lite "tankning" på Stavsjö Krog där vi serverades kaffe/te och en god dubbelsmörgås med skinka och ost. Därefter, raskt vidare mot Växjö.

728 hyllmeter Glasbrukshistoria 15 november 2019

En dokumentresa med hyllmeter efter hyllmeter

Vi blev varmt välkomnade av **Göran Persson** och **Pähr Gustavsson** de båda eldsjälarna som gjort detta arkivarium fullt möjligt.

Emmabodabygdens arkivförening startade 1983 med stöd från Emmaboda Kommun.

2009 startade **Glasbruksarkivet** via ett köp av glassamlingar från **5 glasbruk**.

Till denna samling följde även samtliga dokument såsom skisser, ritningar, korrespondens, ekonomihandlingar etc. Köpeskillingen till **Torsten Jansson** uppgick till 10 miljoner sek.

Glaset hamnade i **Boda** och samtliga pappershandlingar hamnade i **Vissefjärda**.

Arkivföreningen har i dagsläget **45 föreningsmedlemmar** och dess uppgift är att registrera, förvalta och administrera arkiven förlagda i brandsäkra skåp i byggnadens källare.

Till sin hjälp har föreningen 4,5 deltidsanställda.

Därutöver beläggs platser av forskare med intresse av innehållet i de tre arkiven.

Efter denna första introducerande del guidades vi i grupper runt bland samtliga arkiv. Vi fick ta del av mycket och kunde konstatera att arbetet med att uppdatera och förlägga arkiven pågår för fullt och lär inte bli klara så länge det strömmar in nytt material från när och fjärran.

För den som söker information från arkiven kan gå in via **Nationell Arkiv Databas (NAD)** och därefter till Emmabodabygdens Arkivförening.

Efter god förtäring, varm- och kallprat, lämnade vi Vissefjärda.

Växjö februari 2020

/styrelsen